

La nova llar d'infants de Llivia

La llar ha viscut una transformació en millores aquests últims mesos, ha legalitzat el servei i ja forma part de la xarxa de centres educatius de la Generalitat

La llar d'infants de Llivia ha viscut una autèntica transformació en pocs mesos. Destaca, especialment, la seva legalització i la inclusió del centre dins de la xarxa de centres educatius de la Generalitat de Catalunya. Això, no és poca cosa, ja que gràcies a aquest reconeixement oficial, es donen una sèrie d'avantatges i beneficis pels nens i nenes, per a les famílies i pel conjunt dels lliviencs que s'estalviaran un cost afegit anual. A banda, i en paral·lel, s'han fet un seguit de millores en el centre com ara les obres al pati i a les aules. Ho especifiquem tot seguit.

Legalitzada des de setembre

La nova llar d'infants de Llivia es va posar en funcionament el 8 de gener de 2021 i es va inaugurar el març del 2023. Però la seva legalització no ha arribat fins ara, quan des de l'Ajuntament de Llivia s'ha resolt les mancances que l'administració catalana reclamava al govern local. I no ha estat fàcil perquè ha calgut els informes dels responsables d'Educació i Sanitat de la Generalitat, informes que no podien ser favorables per la manca de diferents obres i tràmits encara pendents de fer.

Quins tràmits i obres faltaven i s'han fet?

Pla d'emergència. L'escola no disposava d'un pla d'emergència. Aquest és obligatori. Preveu l'evacuació del centre escolar per

protegir els infants i les educadores en cas que hi hagi un accident, com ara un incendi. Aquest pla s'ha hagut d'encarregar a un enginyer extern.

Cobrir els radiadors. Calia protegir-ne uns quants, encara, de forma correcta per impedir que els més petits poguessin cremar-se o donar-se un cop, en cas que arribessin a posar-hi les mans.

Lavabos i cuina. Va ser necessari instal·lar dispensadors i aixetes amb sensors.

Marc de la porta d'accés. L'empresa constructora de l'edifici ha

hagut de finalitzar correctament algunes de les obres que ja havia realitzat. El marc de la porta va quedar despenjat de la paret de pladur i impedia que la porta tanqués com seria desitjable. Les obres que no depenien de l'empresa les ha fet la brigada municipal.

Ventiladors. S'han instal·lat ventiladors en totes les aules del centre. En les aules més grans, dos ventiladors mentre que a les sales més petites, un. En èpoques de calor, les aules agafen molta temperatura i s'havia hagut de buscar llocs alternatius, com ara el Parc de Sant Guillem, per poder fer les activitats de la

LLAR D'INFANTS

llar, ja que a l'interior del centre era complicat.

Càtering. Paral·lelament, i després de les inspeccions de Sanitat, ha calgut fer un canvi substancial del model de menjador que s'estava oferint fins ara. Estava fora del que la normativa exigeix pel que fa a aquesta prestació de servei. Avui dia, amb els canvis aplicats, els menús reben el menjar a través d'una empresa externa que es regeix per uns estrictes controls sanitaris, s'eviten riscos d'intoxicacions i tots mengen calent. A banda, es responsabilitzen del servei, ja que són professionals d'aquest sector. L'empresa, òbviament, ofereix menús especials en cas d'al·lèrgies o intoleràncies. I, a més, també ara és molt més pràctic per a les educadores, que guanyen temps, temps que dediquen als nens i nenes. Per cert: el càtering inclou dinar i berenar.

I hi ha hagut més millores, de les quals cal destacar que s'han instal·lat taquilles noves, recomanades per la normativa o, també,

s'ha canviat tota la vaixel·la dels petits, adequant els plats, gots i coberts al material que fixa la norma, entre altres.

Quins canvis suposa haver legalitzat la llar d'infants?

Els beneficis de la legalització de la llar d'infants són múltiples i en diferents sentits.

Desgravar-se la despesa. Com que a efectes administratius la llar no existia, això impedia a les famílies poder-se desgravar el cost de la llar en les respectives declaracions de la renda. Aquest aspecte tenia encara un problema afegit i és que feia poc atractiva la instal·lació per a les famílies que s'hi volien matricular, enfront altres llars que sí que estaven legalitzades.

Cobrament de les subvencions. L'escolarització gratuïta, en l'horari habitual, dels infants de dos anys als ensenyaments d'educació infantil a les escoles bressol públiques, va arribar ja l'any passat. Però com que la llar

de Llivia no estava legalitzada pel departament, va ser l'Ajuntament de Llivia que va assumir el cost. Va representar, aproximament, uns 40.000 euros.

Accés a les formacions. Tot i que les educadores accedien a determinats cursos o formacions oficials de la Generalitat, sempre ho havien de sol·licitar fent gestions individuals i personals. Des d'ara, les professionals del centre tenen els mateixos drets i recursos que la resta de les educadores de les llars d'infants de Catalunya.

Controls i inspeccions. Un dels avantatges que representa la legalització del centre són les visites dels inspectors d'Educació o Sanitat, per comprovar que s'està oferint un servei dins del marc de la normativa vigent. Això representa una contínua revisió de les instal·lacions i una contínua millora de l'equipament.

Actualització de ràtios. Finalment, gràcies a la legalització de la llar, s'ha dimensionat el nombre d'educadores que han de treballar en el centre. Avui són cinc professionals a jornada completa i una a mitja jornada, la qual cosa vol dir un professional més que el curs anterior.

Si voleu rebre el butlletí en format PDF, cal que adreceu un correu electrònic a comunicacio@llivia.org.

L'Ajuntament de Llivia utilitzarà les dades exclusivament per a la prestació d'aquest servei. En cap cas se cedirà o comunicarà a terceres persones les dades recollides sense consentiment de l'usuari. Per a donar-vos de baixa només cal notificar-ho al mateix correu. Si hi ha cap establiment que vulgui tenir el butlletí per a oferir-lo al veïnat, també ho pot demanar a aquest correu.

El butlletí de l'Ajuntament de Llivia el trobeu, regularment, a: Supermercat Charter, Vins Palace, El Cim Cafeteria, Autoservei Europa, Llivia Moda, Consultori Mèdic, Perruqueria Miralls, Farmàcia de Llivia, Forn de pa Petit Quixal, Calaix de Sastre, El Bon Gust, Pastisseria Sant Guillem, Llibreria Núria i oficina del Museu de Llivia (ajuntament).

“En general, les famílies estan contentes amb el servei que actualment ofereix la llar”

Cristina Redondo és la directora de la llar d'infants des de fa uns quatre anys. Va començar a treballar-hi quan la llar d'infants era situada a la planta baixa de l'antiga caserna de la Guàrdia Civil, avui un edifici en desús. Les instal·lacions eren obsoletes i l'arribada del nou centre escolar va ser una gran notícia. Ara, passats uns anys de la seva inauguració, repassem amb ella com funciona el servei de la llar que en l'actualitat té vint-i-quatre alumnes inscrits i sis educadores.

Posa'ns al dia de la llar, si us plau. Sabem que fins fa un temps mancaven alguns aspectes pel bon funcionament de l'escola...

Des d'aquest mes de setembre la llar d'infants ja està adscrita a la xarxa del departament d'Educació de la Generalitat i gràcies a això ara disposarem de tota una sèrie d'avantatges. També, paral·lelament, ha calgut fer algunes modificacions i millores. Podem dir que estem al dia.

Millores com quines?

Hem protegit alguns radiadors que encara no n'estaven, s'ha posat ombra al pati seguint la normativa exigida, s'ha ampliat el nombre de places de professionals, el servei de menjador...

Des de quan es batallava per legalitzar el centre?

La nova llar d'infants, una obra més que necessària, la vam posar en funcionament el mes de gener de 2021 i hem entrat a la xarxa ara.

Quins són els principals beneficis amb el centre ja legalitzat?

Doncs, per exemple, estant reconeguts tindrem regularment un servei d'inspecció del departament que ens permetrà tenir-ho tot en regla, que n'assumirà les responsabilitats. Més control i més seguretat per a tots. Però hi ha més. Ara les famílies podran desgravar-se el cost de la llar en les seves declaracions de renda. O no caldrà que l'Ajuntament porti la part de la gratuïtat que ofereix la Generalitat pels alumnes de segon any i que el Govern no podia donar-nos per la manca de legalització.

El servei de menjador ha estat la gran millora, oi?

Sí. Per a mi aquesta ha estat la millora més destacada. Tu ja ho haves vist que anàvem amb la carmanyola que ens feien arribar els pares i les mares i que llavors calia escalfar... Què ha passat,

doncs, ara? Que dins del procés de legalització ens ha fet diferents visites els inspectors de Sanitat. I han posat l'ordre que calia. Ens han fet canviar electrodomèstics de lloc, ens han obligat a posar mosquiteres, ens reclamen omplir diàriament registres de control, el vestidor de les educadores ha canviat -i hi han posat més robers-, hem hagut de substituir tota la vaixel·la i la coberteria. No pots imaginar-te la tranquil·litat que dona saber que estem seguint ara, fil per randa, la normativa, amb un servei de càtering que transporten el menjar en línia freda, seguint les estrictes normes de seguretat alimentària. A més, tenint en compte les intoleràncies o al·lèrgies.

Hi ha cap aspecte que falti a la llar que la consideris imprescindible?

Ara mateix, no. Bé. Hi ha la ne-

continua pàgina 5

SERVEIS

Consultori mèdic

Carrer del Raval, 2. Servei amb metge: dilluns, dimarts i dijous, de 9 h a 13 h.

Dimecres, tarda, a Puigcerdà, amb agenda oberta i cita.

Servei amb infermera, de dilluns a divendres.

Tel. 972146213.

Cita al tel. 972880150.

Casal de Llivia

Carrer del Raval, 16. Obert, de dilluns a dissabte, de les 10 h a les 19 h. Diumenges, de 10 h a 13 h.

Gimnàs municipal

Poliesportiu. Obert, de dilluns a divendres, de les 9.30 h a les 20.30 h (no tanca migdies).

Espai Cerdanya

Escola Jaume I de Llivia. Servei de canguratge, gratuït per a infants de 4 mesos a 14 anys. Els dilluns, de 16.30 a 20 h. Cal preinscripció prèvia. Tel. 667598991. És un servei del Consell Comarcal de la Cerdanya.

Taller de memòria

Creu Roja de la Cerdanya organitza, tots els dilluns, al Casal de Llivia, els tallers de memòria, de 10.30 h a 12 h.

Oficina del Museu

De dimecres a divendres: de 9.30 h a 14 h i 15.30 h a 18.30 h.

Dissabtes:

de 10 h a 14 h i 15.30 h a 19 h.

Diumenges i festius:

De 9.30 h a 14.30 h.

Dilluns i dimarts: TANCAT.

Tel. 972896313.

Associació de Veïns Enclau de Llivia

Contacte per a totes aquestes activitats:

c/e: secretaria@avlenclaullivia.cat

Aquarel·les nens. Al Centre Cívic. Tots els dilluns, de les 17.30 a les 19.30 hores. Els dimarts, de les 15 a les 17.00 hores (quan no tenen escola a la tarda). A partir dels 7 anys.

Aquarel·les adults. Al Centre Cívic. Tots els dijous, de les 18.00 a les 20.00 hores.

Country. Dimecres, de 19 a 21 hores. Teatre.

Sardanes. El primer i tercer dilluns de mes de les 19.00 a les 20.30 hores, a la sala del teatre.

Club de lectura. Trobada un cop al mes. (Pròxima, 12 de novembre).

Sortida al teatre. (Pròxima, 16 d'octubre).

Altres propostes

loga. A la sala del karate. Tots els dilluns, de 9.00 a 10.00 h.

Contacte: 669698936

Pilates. Parc de Sant Guillem. Dilluns i divendres, a 10.45 h. Contacte: 636811838

ESCAPE THE TOWN

Gimcana a Llivia – Gratuïta

Amb el suport de l'Ajuntament de Llivia. Més info a:

<https://escapethetown.app/ca/>

BÚSTIA OBERTA

Una bústia digital per fer arribar propostes, consultes i suggeriments

Continuant amb la política d'informació, de transparència i de participació, des de l'Ajuntament de Llivia s'ha obert una bústia digital. La fórmula és ben senzilla: es facilita una adreça de correu electrònic -registrepublik@llivia.org-, per tal que els veïns i les veïnes que vulguin, puguin enviar les seves consultes i els seus suggeriments. L'Ajuntament es compromet a

contestar totes les propostes i dubtes plantejats. En tot cas, es demana a les persones interessades que s'identifiquin i deixin les seves dades de contacte.

ve de la pàgina 3

cessitat de disposar d'un forn, però no és una mancança vital per a nosaltres, tenint en compte que disposem dels microones. Sabem que l'Ajuntament de Llivia se n'està preocupant i confiem que arribarà quan sigui possible. Ara mateix podem dir que tenim el nivell de personal cobert, l'equipament està perfecte i les activitats previstes cobertes, també, amb els pressupostos que treballem amb l'Ajuntament.

Et puc demanar si creus que les famílies estan satisfetes?

Crec que puc dir-te, i és la meva sensació a partir de les converses que vaig tenint amb totes elles, que en general les famílies estan contentes amb el servei que actualment s'ofereix a la llar, sí.

Abans, i ja acabem, em deies que ara tenim vint-i-quatre nens i nenes matriculats. Ja és una xifra bona per la capacitat actual?

Les places són trenta-sis i ara som vint-i-quatre nens i nenes. Però aquesta xifra no la podem agafar com a definitiva. Som a l'inici del curs i la llar té el que es coneix com a "matrícula viva". Què és? Durant tot el curs mentre, hi hagi plaça, es poden anar agafant infants sempre que tinguin, és clar, les setze setmanes. I ja sabem, per exemple, que hi ha tres infants en llista d'espera que els portaran aquest curs.

I es poden matricular infants de municipis de l'Alta Cerdanya?

A la llar podem tenir nens i nenes d'arreu sempre que disposin de la targeta sanitària de Catalunya. De fet, actualment tenim una família d'Enveig.

Llivia tindrà punts de càrrega per a vehicles elèctrics

L'Ajuntament de Llivia va aprovar, en el darrer ple ordinari, celebrat fa uns dies, començar els tràmits per habilitar tres punts de càrrega per a vehicles elèctrics. Així, Llivia s'afegeix a la llista d'altres municipis de la comarca, com ara Das, Martinet o Puigcerdà, que ja ofereixen aquest servei. La iniciativa va ser aprovada per unanimitat.

L'alcalde de Llivia, Albert Cruïlles, va explicar, durant la sessió plenària, que els tres punts elegits per a instal·lar aquestes àrees de càrrega de vehicles elèctrics són: la cruïlla del carrer Devessetes amb el carrer de l'Esport; la cantonada del carrer de l'Esport amb la plaça

Farmàcia Esteva i la cruïlla del camí de Cereja amb el carrer de les Bulloses. El motiu, independentment que els espais públics existents en aquests punts permeten aquestes instal·lacions, rau en el fet que al costat hi ha transformadors elèctrics d'Endesa i això facilitarà la connexió de les estacions de càrrega al servei de subministrament de la companyia elèctrica.

Un cop el projecte municipal ja ha estat aprovat pel consistori de Llivia, s'inicia el tràmit de l'exposició pública (trenta dies) per a, posteriorment, treure aquest servei a concurs públic.

L'antiga farmàcia Esteva de Llivia i el seu valor patrimonial

El patrimoni cultural es defineix per aquells elements materials o immaterials que hem heretat del passat i que considerem valuós per la seva capacitat de representar la societat a la qual pertany, ja sigui per raons d'identitat, memòria, d'expressió artística, rellevància històrica, o per la singularitat en el context que l'acull. A Llivia es conserva un dels conjunts farmacèutics del barroc més ben preservats de tot Catalunya i també d'Europa, i les característiques dels objectes el converteixen en un patrimoni únic en el territori. Es tracta del mobiliari de l'antic establiment que va regentar la família Esteva des de principis del segle XVIII fins a les primeres dècades del segle XX. L'establiment va deixar de funcionar el 1926, any en què Antoni Esteva Canal, el darrer farmacèutic de la nissaga, es va traslladar a Puigcerdà. El mobiliari i el material de la botiga, però, va romandre a la vila, i un temps després, l'any 1965, aquell conjunt fou adquirit per la Diputació de Girona. Aquest conjunt, conservat actualment al Museu Municipal de Llivia, constitueix un valuós testimoni del patrimoni farmacèutic català tant per la seva excepcional preservació com per la seva rellevància històrica.

La família Esteva es va situar al capdavant d'una botiga d'apotecari durant la dècada dels anys vint del segle XVIII. Aquesta qüestió havia estat ja intuïda per l'historiador Domènec Miquel i Serra als anys vui-

tanta, mitjançant el treball de la documentació de l'època. Les recerques més recents a l'arxiu personal de la família Esteva custodiat al Museu Municipal de Llivia revelen noves informacions entorn d'aquest inici.

Jaume Esteva Sala, nascut pels volts de la primera dècada del segle XVIII i format en l'ofici d'apotecari, era fill de Nicolau Esteva, un botiguer i candeler de Bellver de Cerdanya, i de Jerònima Sala, filla d'un apotecari anomenat Jaume Sala, de la mateixa vila. Els Esteva es van posar al capdavant d'una farmàcia a Llivia entorn de 1720. Les recents recerques a l'arxiu patrimonial dels Esteva ha permès localitzar una concòrdia de transacció i permuta, a través de la qual Jerònima Sala i el seu fill Jaume Esteva Sala rebien la «botiga de apotecari» de mans de la germana de Jerònima. No seria estrany pensar que Jaume Esteva Sala s'hagués fet càrrec de la botiga uns anys abans, sobretot tenint en compte que el seu nom apareix en alguns dels llibres més antics de l'establiment i que és considerat l'autor del Llibre

Copiador o Manual de 1725. En aquest, el farmacèutic anotava les receptes i els productes que venia, així com els clients que els compraven.

Les característiques que presenta el mobiliari conservat de l'antiga farmàcia provenen d'aquell primer establiment. Aquest conjunt inclou de vint-i-vuit caixes policromades i un cordialer, l'armari central de la botiga que servia per emmagatzemar els pots més valuosos de la farmàcia.

Els armaris-cordialers reflecteixen elements decoratius propis de la retaulística catalana de l'època, i posen l'accent en la participació d'un taller d'escriptors de renom a la Catalunya Nord i altres parts de la Catalunya Central, el dels Sunyer. L'armari de la farmàcia Esteva, d'aspecte i estructura molt semblant a l'armari provinent de l'antiga farmàcia Martí de Puigcerdà i conservat al mateix museu, poden ser considerats de tipologia salomònica, ja que presenten columnes de fust helicoidal d'ordre compost, revestides dels elements més

característics, com són ceps, pàmpols de raïms, així com un seguit d'animalons que s'enfilen al llarg de les turgències helicoidals, com ara ocells, papallones, conills, musteles o fures, toixons o cargols, i, fins i tot, alguns angelets. Elements que en el cordialer de Puigcerdà se substitueixen per una tija florida amb roses que ressegueix tota la torsió de la columna. La singularitat de les caixes, en canvi, recau en la seva decoració. Cada caixa presenta una sèrie iconogràfica que representa figures hagiogràfiques i històriques, les quals estan relacionades amb els elements vegetals que contenien, i, presumiblement, amb les seves

proprietats medicinal. Pel que fa a la identificació de la majoria de les figures, aquesta es pot fer a partir dels atributs que s'hi mostren. L'estil de la pintura, a més, revela un pintor de formes adotzenades i ben instal·lat en el registre artesanal dominant en aquells anys arreu del país.

Dels pocs conjunts complets de farmàcies antigues que es conserven d'aquesta època, la majoria provenen de farmàcies hospitalàries o conventuals, com la coneguda farmàcia de l'Hospital de Santa Caterina, a Girona. A més, també es preserven alguns objectes procedents de botigues d'origen privat o comunitari, com els dos

armaris pràcticament idèntics que es conserven al Museu Comarcal i Diocesà de Solsona –provinents de la farmàcia Pallarès– i al Museu de Guissona. En aquest sentit, la farmàcia Esteva de Llivia és única tant pel valor artístic dels elements com per la preservació de gairebé la totalitat de tot el seu conjunt.

De botigues com la farmàcia de Llivia n'hi havia moltes més de les que ens pensem, però són poquíssims els testimonis que ens han arribat fins als nostres dies. Els inventaris dels segles XVII i XVIII evidencien la gran quantitat de material farmacèutic, semblant al de Llivia, present les botigues d'apotecaris, així com el nombre d'aquestes en un territori tant petit com la Cerdanya. Aquest fet subratlla la importància de preservar un conjunt com aquest, que permet explicar no només l'estructura les botigues d'apotecari en l'època moderna i la mentalitat d'aquella societat envers la ciència i religió, sinó també el caràcter artesanal de la pràctica pictòrica i escultòrica a Catalunya, més enllà dels grans projectes dedicats a la retaulística.

*Adrià Vázquez Vives.
Institut Català de Recerca en
Patrimoni Cultural-CERCA.*

FOTOGRAFIES

Cordialer de la farmàcia Esteva. Atribuït al taller dels Sunyer (c. 1696-1712). Museu Municipal de Llivia. Fotografia de l'autor.

Caixes policromades provinents de l'antiga farmàcia Esteva. Autoria anònima (finals s. XVII-principis s. XVIII). Museu Municipal de Llivia. Fotografia de l'autor.

Caixa policromada amb la representació de Santa Úrsula, provinents de l'antiga farmàcia Esteva. Autoria anònima (finals s. XVII-principis s. XVIII). Col·lecció privada. Fotografia de l'autor.

L'AGENDA DE LLÍVIA

octubre de 2024

Aquestes activitats poden ser modificades per canvis d'última hora. Consultar abans.

Més informació a www.llivia.org o al telèfon de l'oficina d'informació 972 89 63 13

RECOLLIDA DE RESIDUS I NETEJA DE L'ENTORN - LLÍVIA

Dissabte, 12 d'octubre – 10.00 hores.

Punt de trobada: aparcament polígon industrial.

Cal inscriure's per a poder-hi participar (comunicacio@llivia.org).

Organitza: Acció pel Clima de la Cerdanya i Ajuntament de Llivia.

Col·labora: Per una Catalunya neta.

JORNADES EUROPEES DEL PATRIMONI

La via romana de la Cerdanya – Sortida guiada

Ruta entre la Cabanassa i Eina.

Dissabte, 12 d'octubre.

8.30 hores. Punt de trobada a la benzineria de Llivia.

Cal portar material adequat i tenir bona condició física.

Joc de pistes: Les mil històries del museu.

17.00 hores.

Famílies amb nens de 8-12 anys. Amb l'entrada al museu.

Jornada de portes obertes museu i exposició.

Horari museu.

Organització: Museu de Llivia.

VISITES GUIADES DESCOBRIR LLÍVIA

Les 5 icones de Llivia.

Visita al museu, al fòrum romà de Iulia Libica, conjunt de l'església i al castell de Llivia.

Dissabte, 19 d'octubre / 10.00 hores.

Cal inscriure's a l'oficina del museu. Tel. 972896313.

Organització: Museu de Llivia.

VISITA DE CATALONIA SACRA

Dissabte, 26 d'octubre / 11.30 hores.

Església de Nostra Senyora dels Àngels de Llivia.

CASTANYADA

Dijous, 31 d'octubre – 21.00 hores.

Programes a banda.

Per a més informació de cadascun dels actes i les activitats, consultar programes a banda, el web municipal i les xarxes socials. Més informació al tel. 972896313.

ORGANITZACIÓ:

